

1865-07-07

SENDER

Janus la Cour

RECIPIENT

P.C. Skovgaard

FACTS

Document type:

Letter

Sender's location:

Paris

Mentioned people:

Jules Breton

Jean Baptiste Camille Corot

Charles-François Daubigny

Leonardo da Vinci

Paul Delaroche

Susette Cathrine Holten

Janus la Cour

Claude Lorrain

Georgia Skovgaard

Joakim Skovgaard

Niels Skovgaard

Archive:

Mappe 11 nr. 12 a-b-c

TRANSCRIPTION

Gode Hr. Skovgaard!

Jeg vilde saa gjerne sende dem og deres Familie en Hilsen her fra den store By, og fortælle lidt om hvad jeg har seet i de første Uger af min Rejse. Jeg slumpede til en stor tydsk Udstilling i Köln, men der var næsten Intet jeg kunde gaa ind paa, de første Billeder, et Par Landskaber fra Schwartzwald vare ret flotte i Compositionen og glandsfulde i Farven, jeg troede derfor at der muligvis nok var Noget at see, Noget Nyt at glæde sig ved, men det blev nu værre og værre, formlose og farvede vare alle Billeder, manglende al Kjærlighed og Respekt for Naturen, saa jeg gik næsten syg derfra, jeg var i aandelig Henseende saa flau og nedtrykt, saa jeg næppe kunde finde mig selv igjen. At der ellers var meget i Cöln som morede

-2-

mig er en Selvfølge, men jeg tør ikke fortælle om Andet end om Malerkunsten, thi jeg frygter for let alligevel at blive trættende. Ogsaa her i Paris var der en stor Udstilling den aarlige Kunstudstilling, men da den skulde sluttes et Par Dage efter at jeg var kommen maatte jeg skynde mig med den, tilmed da den består af 3000 Numre. Efter at jeg den første Dag i Paris havde gaaet Louvre og Luksembourg igjennem, anvendte jeg al den Tid jeg kunde til Udstillingen. Af Landskaber var der nok, men kun faa, som jeg kunde have Nogen Glæde af, de havde en meget forskjellig Karakter, deels haarde, udgillede og farvede, men tillige næsten uden Undtagelse kjedelige og aandløse, deels bløde, lidt formløse, forvidskede, men ulige morsommere, de vare næsten alle saa nedstemte i Farven, samme endog meget sorte, men

-3-

her var dog Noget at see. I Luksembourg havde jeg seet et Par Billeder af Daubigny, det Ene, blomstrende Frugttræer i en Kornmark havde glædet mig meget, det er saa blidt og drømmende i sin Farve, saa let malt, det kunde jeg forstaa, men her paa Udstillingen var denne Lethed og Brede i Penslen udartet til en Slags Raahed, som stødte mig, og denne Raahed, jeg kan ikke finde noget finere Navn til denne Flathed, var gjennemgaaende hos dem Alle; i et af Daubigny's Billeder, en Maanskinsnat, kom jeg dog til at hærliche mig derved, thi det var unægtelig saa spillende og natligt i sin Stemning, saa dejligt fra Følelsens Side, at jeg kom til at glemme det Sorte og Raa. Ogsaa Huet kjendte jeg lidt til fra Luksembourg, den overstrømmende Flod, med store

-4-

Trægrupper, paa Udstillingen var et lignende Motiv, men her var den flotte

Pensel mig for overvejende, saa jeg kunde ikke rigtig med det. Den egentlige Modemaler i Landskabet her er nok Corot, han gik endnu videre i at stemme Farven ned, i forvidsket og dirrende Formløshed, men alligevel med en god Villie kunde man nok finde Noget at lære, og disse 3 stode da ogsaa saa højt i Forhold til de Andre, at al min Interesse samlede sig om dem, men tre Landskandsmalere i et saadant Land som Frankrig, er da ogsaa kun saare lidt, saa Sandsen for Landskabsmaleriet er nok kun ringe her, men Præsidenten har Eet eller Andet yttrede ogsaa ved Aabningen af denne Udstilling, at det var sørgeligt at Landskabsm. greb saa meget om sig, da det dog var en [undværdent] Gren af Kunsten. Forresten var der jo nu Efterlignere nok, dels Sønner, dels Elever, dels simpelthen Efterlignere,

-5-

men de dreve det Alle saa vidt i Sorthed og Raahed, saa det næsten svimlede for mig, og gjør det endnu, naar jeg tænker derpaa. Morsomt er det, at de der kaldes Elever i Cataloget, ingenlunde vare de Værste i Efterlignelseslyst og Mangel paa Selvstændighed; det altsaa at arbejde i Mesterens Atelier er ikke værre for den Enkeltes Selvstændighed end det udenfor Atelieret at vilde lære af den Ældre. I det Hele taget blev jeg saaledes skuffet over Landskabsmaleriet her, jeg havde hjemmefra bragt en Maalestok med mig, som jeg ikke kunde komme fra. I Historiemaleriet var der nu en forvirret Mængde af de vildeste Fantasier og de tomme Motiver, men næsten aldrig kom de udenfor Modelfiguren, meget var maaskee ret dygtigt malet, men paa samme Tid saa tomt og flaut fra Ideens Side, og saa underlig for[?] i Farven, enten nedstemte til Sorthed eller Hvidhed, og saa tilmed i nu saa forskrækkelig

-6-

Mængde, saa jeg tør ikke have Nogen rigtig Mening derom, Tiden var for knap, men jeg tvivler paa at jeg ved mere Beskuelse vilde have fundet Noget som ret tiltalte mig, dertil spillede den studerede eller rettere ikke studerede Modelfigurer/en al for stor Rolle. En Dyrmaler der hed Schenck, födt i Holsten, havde et smukt Billede, Faar der [æde] af en Krybbe, naturlig Störrelse, det var unægtelig et dejligt malet Billede, flittigt og dygtigt formet. Naar jeg nu nævner et Par smaa Billeder af Meissonnier, saa er jeg færdig med Udstillingen, d.v.s.: nu kommer Lyspunktet for mig, nemlig et Billede af Bretton, en Sommeraften ude paa Engen, det var saa blødt og fint i Farven, saa dejligt og dygtigt malet, at det var og er en stadig Kilde til Glæde for mig, det var Udstillingens Perle. I Compositionen lignede det dem der er paa Luksembourg, men jeg tror det staar endnu højere i Skjönhed, men ogsaa det var nedstemt

-7-

og dæmpet i sin Farveholdning. Af Rosa Bonheur var der Intet paa Udstillingen, og desværre hænge hendes Billeder i Luksembourg saa slet, naturligvis har jeg glædet mig meget over deres Simpelhed, Bredhed og Finhed, men de synes mig dog lidt tomme, og det landskabelige er dog egentlig tungt malet og mangler lidt Liv og Spil, det samme synes mig gjælder om Troyon, som ligesaagodt kunde have givet det Samme i et meget mindre Billede. Men jeg er bange for at jeg bliver lidt langtrukken, men jeg haaber de vil undskylde det. Jeg har jo haft et Par dejlige Dage ude i Versailles, og kunde ikke rigtig rive mig løs fra Vernets Billeder, som jo rigtignok lægger helt Beslag paa Een, saa man trætter næsten ved hele Resten. I Vernets Billeder er der da ogsaa et Liv og en Mangfoldighed som er mageløs, og som Kobberstikkere kun giver Een et daarligt Billede af; ogsaa i Luksembourg er da et Par smukke Billeder af Vernet, men ved Siden af la Smalah, blive de dog mindre betydelige. Af Delaroche har jeg desværre ikke

-8-

seet ret meget, med Undtagelse af L'émicyclen i Kunstakademiet, men den er jo da ogsaa lige saa god som meget Andet, i Versailles er der jo nok en 4-5 Billeder af ham, men med Undtagelse af Pavens Portræt, som dog er et kosteligt Portræt, og Overgangen over Alperne, Karl den Stores da, ikke Napoleons, som jeg havde ventet at finde der, var de 3 andre Billeder mindre gode Ting, og Overgangen over Alperne hænger saa grumme slet, saa det kan kun sees stykkevis. Men nu kommer jeg da til Louvre hvor jeg tilbringer den meste Tid, en 4 à 6 Timer daglig, og det er igunden et trættende Arbejde. Hvor jeg her skal ende eller begynde ved jeg næppe, thi alle de store Navne trænge sig frem og vilde først nævnes, men jeg tror dog at Kampen bliver imellem Titian og Murillo. Det er jo en Fornøjelse at see og tænke paa den Dygtighed hvormed Titian har malet, hans Gravlæggelse, det døde, lidt runkne Kristuslegeme er dog dejligt malet, og saa Manden tilhøjre i Billedet med den sribede, brede Kjortel; og saa de andre Billeder, hvor der er

-9-

noget Landskabeligt, saa bredt, men dog malet med saa megen Kjærlighed, saa mørke og brune og dog fuld af Liv og Spil i Farven, ja det er rigtignok skjönt. Men hvor er dog ogsaa Murillos Billeder fint og klart i Farven; det med de mange Engle, og i det andet Billede er der tilvenstre nogle Portræter af beskuende og tilbedende Munke, som er saa dejlige og aandfulde og rene i deres Udtryk; og Drengen der er paa Jagt efter Smaadyrene i sit Linned er da ogsaa dejligt malet. Derimod tör jeg næppe

sige det, at Leonardo har ikke tiltalt mig saa meget som jeg troede og egentlig ogsaa Rafael, de er lidt sorte og kjedelige i Farven og haarde, tilmed lidt søde i Smilene, men jeg tør ikke sige mere, thi jeg mener jo dog alligevel at de ere overmaade skjönnne. Men hvad skal jeg saa sige om Rubens, Rembrandt, Poussin, som ere saa udmærket repræsenterede her, og lad mig ikke glemme Velazques, om Ruisdaels Brændingen mod det gamle Bolværk, om de yndige smaa Billeder af Dujardin, og endelig det store Billede af Cuyp, med den varme blide Sol paa Baggrunden. Og saa var

-10-

der et lille Söstykke, et saa vidunderlig yndigt lille Billede af Villem van der Velde, saa roligt og fint i Farven og i Malemaaden, til saadan et lille Billede er det dog en mærkværdig dejlig Pensel, jeg siger stadig til mig selv, naar jeg seer paa disse Billeder, det kan da ikke være her at Franskmændene lære Raahed i Kunsten, og Foragt for Naturen. Jeg maa fortælle et lille Træk her af Franskmændenes egen Opfattelse af Sagen, Delaroche har et Par store Billeder der ikke ere ophængte i Luksembourg, men staa i Magazinet, medens Delacroix 's vilde og stygge Smörerier hænge i Galleriet. Der kunde jo naturligvis være mange flere Billeder som jeg kunde nævne og som have glædet mig meget, ja nu melder der sig Eet, et ganske lille Billede af Potter, et Par Heste som staa uden for et Huus, det er ogsaa saa let og flydende malt; men jeg mærker nok at det kun bliver en Opramsen af forskellige Mester og Billeder, jeg vil derfor standse og kun tage et Navn med til, Claude Lorrain. Her er jo en Del Billeder af ham, og smukke ere

-11-

de alle, de Fleste ligne hinanden meget i Compositionen, men i Belysningen er der dog en saa fine Variation, omendskjönt det er omtrent det samme Motiv, hvilket der har tiltalt mig meest veed jeg ikke rigtig, men der er Eet, med en Bro i Mellemgrunden, som staar saa dejlig blødt og spillende i Sollyset, i dette Maleri, som i alle hans Billeder, svinder Farven, den materielle Farve heelt bort, man föler kun det straalende Lys, og saa denne mærkværdige [?larhed] i Farverne, i de beskyggede Gjenstande selv lige imod Solen, ja det er dejlige Billeder, og saa hans svage Sider, ja dem vil jeg egentlig helst lade være at omtale, thi hans Pensel her, i Træer og Forgrund er dog saa let og elegant, saa ogsaa det er en Fornøjelse at see. Naar jeg nu læser Alt dette igjennem mærker jeg jo nok, hvor daarligt jeg har löst Opgaven at fortælle om hvad jeg har seet, Stoffet var for overvældende, jeg vilde saa gjerne have Alt med, men jeg haaber at de kan mærke hvor stor Glæde jeg har havt af hvad jeg har seet,



og hvor glad jeg egentlig er over at være

-12-

kommen ud, jeg har ogsaa herved fundet en Maalestok for mig selv, som jeg haaber vil gavne mig i Tiden. Jeg skal hilse mange Gange fra Fruger, han har været mig en udmærket Ledsager til Kirkerne, og her er jo en Deel at see af Arkitektur og Dekoration, som dog synes mig som oftest lidt tung og overlæsset. Her har i de sidste Dage været kvælende varmt, idag er det dog lidt bedre, og da jeg nu troer at være omtrent færdig paa Gallerierne, og jeg jo ogsaa længes efter at komme ud i det Frie, haaber jeg paa Tirsdag at rejse til Middelhavet, og tage fat paa nogle Studier der. Vil de nu hilse Alle som de troer der bryder sig om en Hilsen fra mig, Prof. Marstrand, Aagard [?], og vær de selv deres Kone, Kim, Nille og Tullebassen (gid jeg kunde hekse hende blot 5 Minutter hertil) hjertelig hilset

af deres, med særdeles Agtelse  
hengivne Janus la Cour.

1  
Paris 7 Juli 1865

Gode fr. Skovgaard!

SKOVGAARD-MUSEET

Mapp. Nr. 124

Jeg vilde saa gerne sige Dem og Deres  
Familie en hjertelig hilsen fra den gamle og  
og fortælle lidt om hvad jeg har gjort.  
De første Uger af min Rejse. Jeg stier  
De til en stor liden Udstilling i København  
der var næsten fuldt af Kunst og gaa ind og ud, de  
første Dage, at for Samfundet fra København  
være det fladeste. Caricaturerne og glade  
fulde i Trossen, jeg havde dog at de virkelig  
være nok var meget at se, meget Nyt at se  
jeg var, men det blev nu over og over,  
formløst og forsvandt over alle Dage, mang-  
ende al Gæstgæst og Respekt for Nationen  
saa jeg gik mesten jeg dog, jeg var i sandt  
lig fraspændt for flad og uendeligt, saa  
jeg næppe kunde finde mig selv igjen.  
At de alligevel var meget i København

1827  
 min og en Brev, som jeg har ikke fortalt  
 om. Dato: den 10de Marts. De har  
 forstaaet for det altsammen at blive holdt  
 af for i Paris og de har vist sig  
 den aarlige Samfundsskilling, men de har  
 skildet sig i et par dage efter at jeg  
 var kommen næsten for skind og med  
 den, således de har givet af 2000 francs  
 til det at jeg har givet i Paris for de gæst  
 Løvere og Suppleringer igennem, og som  
 jeg at den tid jeg kom til det. Men  
 af Samfundet er de nok mere kære for  
 som jeg kom for mig. Gode af, de  
 fandt en meget forhyldet, Dato: den 10de  
 fandt, udgik og fandt, men tillige  
 efter den Udgang af Brevet og sandt, det  
 blev, det fandt, fandt, men alige  
 uopgivet, de var efter alle for mig  
 de i Paris som ender meget for mig

for mig i Paris og det. De har vist sig  
 fandt jeg det at jeg har vist af Dato: den 10de  
 det for, Løvere og Suppleringer igennem, og som  
 mark for de glæde mig meget, det er  
 for det at jeg kom for mig. Gode af, de  
 for det med, det kom for mig  
 men for jeg har vist af Dato: den 10de  
 for og det. De har vist sig  
 Dato: den 10de  
 Dato: den 10de  
 Dato: den 10de



Erøgningsen, som Adf. Ringen var et ligesom en  
 sin, som for var den flotte Kaupel, mig for  
 overvejende, som jo, kunde ikke rigtig med H.  
 Den egentlige Mordmaler: Landkabet  
 for var nok Corot, som gik endnu videre  
 og i et stærkt Lys, i forvejet  
 og Lysende Lys, som alligevel med  
 en god Billede kunde man se nok fine  
 Nager et Lys, og Lys 3. Lys da og  
 som faldt i Lys til de Anden, et al min  
 Lysende faldt sig om den, som for  
 Landkabet: et Lysende Lys som Frank  
 mig, og da og den Lys Lys, som Lys  
 for Landkabet: et Lysende Lys som Lys  
 for, som Lysende Lys for Lys Lys  
 Lysende Lys og Lysende Lys af Lys Lys.  
 Lysende, et det var Lysende Lys.  
 Lysende Lys mig om sig, da Lys og Lys  
 Lysende Lys af Lys. Lysende  
 var Lys og Lys Lysende Lys Lys Lys.  
 Lys, Lys Lys, Lys Lys Lys Lys,

men de dross dit alle jaa rikt: Dertjef az  
 Laupf, jaa dit noften juimende for mig, az  
 gjeve dit endu, naar jor tenker dengaa. Men  
 founde n dit, at de de Kalids flaar i Cata  
 laget, ingaulende vore de Werst: Eftur  
 liguelfoligt az Mangul yaa Dalsstoungst;  
 Dit altjaa at aubjide: Næstend Atelise n  
 Ikke vore for den fukelte Dalsstoungst end  
 dit indurfor Atelise at vildt leve af den Diden.  
 Helt jala laget blev jor faalende skuffet vore  
 Landvabomaleint for, jor fandt jimmefra  
 bragt en Maalstak med mig, jor jor ikke  
 kunde komme fra. Higtovismaleint var  
 de nu en fornisset Mangul af de vildt.  
 Jte Tautafjor az de tomme Mation,  
 men noften aldrig kom de indurfor Maalt  
 figuor, maget var maafker vel Diggigt  
 malit, men yaa fæmme die jaa tander az  
 flaut for Fdren Dide, az jaa mudelig for  
 poud: Jæmme, nute medfæmte til Dertjef  
 alle jindf, az jaa tilmed: nu jaa fæfknokkelig



Mange, for jo, har ikke fået Nogen af de Brev-  
breve, Ende var for Kædet, men jo havde  
jag et jo end mere Englestedt med for en  
Nagel for et hilsedning, der fyldte  
den færdig alle andre ikke færdig  
Modelfigurerne al for for alle. for  
Dyrene der jo Schenck, først. Jøfsten  
fandt et smukt Lædd, for de end at  
en Engle, naturlig Mærke, det var tung,  
helt at Engle med Lædd, fl. Helt og dy-  
ligt formet. Men jo en anden et for  
for en Lædd af Mærke, for en jo  
færdig med Engle, for en Mærke  
Dyrene for mig, nemlig at Lædd  
af Brette, en Mærke og end for  
det var for Lædd og find i Lædd, for Engle  
og Engle med, at det var og en Mærke  
Lædd til Glæde for mig, det var Engle  
for. 7 Campostemum ligner det den de  
en for Lædd, men jo den det for end  
en for i Mærke, men for det var end

af Dampf : jens Dampfning. Af Rosa Kransen  
om det Fabel paa West. Ellingen, og som en paa  
fjende Ellend : Lysenborg paa det, uafgjort  
for en glæde mig, men en i det Dampf  
Dampf og Dampf, men de fjende mig, det  
fjende, og det Dampf Ellend og det fjende  
fjende uafgjort og mig en det Dampf og fjende, det  
fjende fjende mig fjende om Dampf, paa  
Dampf Ellend fjende paa fjende det fjende : det  
uafgjort mindre Ellend. Men en en fjende  
for et en fjende en det fjende Ellend, men  
en fjende Dampf : det fjende det Dampf. En en en fjende  
et fjende fjende Dampf og Dampf. Dampf, og fjende  
Ellend fjende mig en paa Dampf Ellend, paa  
en fjende Ellend fjende fjende fjende paa fjende, paa  
en fjende fjende en fjende fjende. I Dampf Ellend  
Dampf en Dampf fjende et Dampf en fjende fjende  
paa en fjende, og paa fjende fjende fjende fjende  
fjende et fjende Ellend af fjende : Lysenborg  
en fjende paa fjende Ellend af fjende, men en  
fjende en fjende fjende, fjende et fjende en fjende  
fjende. Af Dampf en en fjende fjende  
en fjende en fjende en fjende en fjende

for et meget, med Undtagelse af Thiemigjelen  
i Kunstakademiet, men der er jo da ogsaa lige  
for god for meget Andet, i Versailles er der  
jo nok en 4-5 Lillende af Jern, med Und-  
tagelse af Jerns Fortsat, for der er et Kraft-  
ligt Fortsat, og Omgangene er i Algeme, Kert  
der Mord, der ikke Nagelene, for jo for der  
været et finde der, som de Bander Lillende  
mindre gode ting, og Omgangene er i Algeme  
for jo for gennem Jern, for det kan kun Jern  
stykke. Men nu kommer jo da til Louvre  
for jo tilbring der mest tid, en 4 til 6  
timers daglig, og det er igennem at trokender An-  
byde. for jo for skal end alle byggede med  
jo meget, for alle de store Menneske trænge  
sig for og vilde først værre, men jo trænge  
der et Kæmpe blive ismeltet Litterat og Mær-  
ville. Det er jo en Tænkelse at for og tænke  
gaa der pligter for med Litterat for maler,  
for Grundlagge, det døde, lidt vinkler Dristen  
logene er der sig lige maler, og for Mænd  
tilføje i Lillende, med der stribende, lunde  
Kjæde, og for de andre Lillende, for der er



meget smukt, paa land, men dog meget  
 end paa mig og Gæst, paa mure og træ  
 og dog fuld af Lys og Dyd: Ivar, ja det  
 er ighvort skønt. Men for og dog af den  
 Minors Lillde find og klat, Ivar, det  
 end de mange fæst, og i det andet Lillde  
 er de Lillde murene nogle fæst af Lillde  
 de og Lillde Minors, som nu for sig  
 og smukt og rart: Ivar, Dyd, og Ivar,  
 som der er dog dog af den: Ivar  
 Ivar er de dog dog Lillde. Ivar  
 for og mig sig det, at Leonardo for ikke  
 Lillde mig for mig som for mig og dog  
 lig af den Lillde, de nu Lillde og Lillde  
 i Ivar og fæst, Lillde Lillde. Ivar  
 er, men for ikke sig mig, Ivar mig  
 mig for dog alligvel at det er en smuk  
 Men for sig for mig mig om Lillde, Ivar  
 Poulsen, som nu for mig mig mig, og Lillde  
 mig ikke mig Velasquez, og Ivar Lillde mig  
 det gamle Lillde, og de mig mig Lillde af  
 Ivar, og mig det mig Lillde af Lillde, mig  
 den mig Lillde for mig Lillde. Og for mig



[illegible][illegible]

Kommers ud, jø, far og far grund fundet en  
Maalestok for mig jules, som jø faaler  
vil gæve mig i Liden. Jø skal jø  
mange Gangs fra Jørgen, far far vort mig  
en indvirket Lidsager til Korken, og jø er jø  
en Jørl at jø af Arkitektur og Dekoration.  
Jø dag jø mig jø aftag. lidt tung og anse.  
loft. Jø far i de jøfte dage vort Kork.  
Liden vort, idag er det dag, lidt Liden, og i Liden  
kan at vort vort ferdig gaa Gallerisum,  
og jø jø vort Liden efter at Kommers ud  
i det Jørl, faaler jø gaa Liden at vort  
til Middelfart, og Laga far gaa vort. Jø  
Jørl Jø. Jøil de vort jølle Alle som de  
færr de lag de jø en en jølle fra mig,  
Jørl: Maalestok, Lagaard etc, og vort de jørl  
Jørl Kork, Kork, Lille og Lillebatten (jød  
Kork jørl færr blot 5 Minutter færr) jørl jølle  
af Jørl, vort færr Lagaard  
Jørgen Lagaard la Jørl.